

<p>навчального закладу, де стався нещасний випадок;</p> <ul style="list-style-type: none"> - начальнику служби охорони праці навчального закладу або особі, на яку покладено ці обов'язки (відповідальному); - органу управління освітою за місцезнаходженням навчального закладу, засновнику (власнику) навчального закладу; - архіву навчального закладу. 	<p>інтереси;</p> <ul style="list-style-type: none"> - фондові за місцезнаходженням навчального закладу, на якому стався нещасний випадок; - територіальному органів Держпраці за місцезнаходженням навчального закладу, на якому стався нещасний випадок; - первинній організації профспілки, представник якої брав участь у роботі комісії; <p>Копії актів за формою Н-5 і Н-1 надсилаються управлінням освітою за місцезнаходженням навчального закладу, засновнику (власнику) навчального закладу; архіву навчального закладу.</p>
--	--

Отже, розслідування нещасних випадків в навчальному середовищі повинно здійснюватися фахівцями з охорони праці у відповідності до законодавчих та нормативних документів. Але варто зазначити, що дотриманні вимог техніки безпеки та безпеки життєдіяльності є запорукою попередження нещасних випадків.

Список використаної літератури

1. Положення про порядок розслідування нещасних випадків, що сталися під час навчально-виховного процесу в навчальних закладах URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1093-01#n15> (дата звернення: 09.04.2019).
2. Про затвердження Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності в закладах, установах, організаціях, підприємствах, що належать до сфери управління Міністерства освіти і науки України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0806-06> (дата звернення: 09.04.2019).
3. Порядку проведення розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2011 року № 1232 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1232-2011-%D0%BF> (дата звернення: 12.04.2019).
4. Журнал «Довідник спеціаліста з охорони праці» №11 листопад 2018 р. URL: <https://esop.mcfgr.ua/> (дата звернення: 02.04.2019).
5. Законом України від 23.09.1999 № 1105-XIV «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» URL: <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1105-14> (дата звернення: 12.04.2019).

ПОЖЕЖНА БЕЗПЕКА ОБ'ЄКТІВ З МАСОВИМ ПЕРЕБУВАННЯМ ЛЮДЕЙ

Левченко Ю. В.
м. Полтава

Анотація. У статті подано загальну характеристику об'єктів з масовим перебуванням людей та можливих небезпек у разі пожежі, а також описано способи забезпечення надійного протипожежного захисту.

Ключові слова: пожежний ризик, захист, пожежна безпека, надзвичайна ситуація.

В останні роки в Україні спостерігається стрімке зростання реалізації будівельних та інфраструктурних проектів, що викликає потребу в удосконаленні безпеки функціонування об'єктів з масовим перебуванням людей. Ймовірність виникнення надзвичайних ситуацій у таких спорудах та на прилеглих територіях збільшується пропорційно до зростання кількості реалізованих проектів створення об'єктів з масовим перебуванням людей. Розвитку об'єктів з масовим перебуванням людей приділяється усе більше й більше уваги. Тому питання безпечної експлуатації подібних об'єктів були та будуть першочерговими і одними з найголовніших.

У літературі [1] наведено інформацію щодо оцінки рівня безпеки, ризиків та пожежонебезпечних робіт. У роботі [2] висвітлено пожежний захист промислових об'єктів та вогнестійкість будівель і споруд. У літературі [3] охарактеризовано пожежну безпеку та небезпеку.

Узагальнити характеристику об'єктів з масовим перебуванням людей, можливі небезпеки у разі пожежі та основні порушення.

У сучасному суспільстві спостерігається високий рівень розвитку об'єктів з масовим перебуванням людей. З'являється велика кількість нових споруд різного типу, які зорієнтовані на більш високий стандарт функціонування, що стало результатом покращення джерел фінансування та значних переваг в оновлених технологіях будівництва будівель та споруд [1]. До найбільш складних з погляду можливих сценаріїв у разі пожежі об'єктів з масовим перебуванням людей належать дошкільні та навчальні заклади, заклади охорони здоров'я зі стаціонаром, торгівельні підприємства, будинки для людей похилого віку та інвалідів, аеропорти, вокзали, санаторії та заклади відпочинку, розважальні, культурно-освітні та видовищні заклади, готелі, мотелі, адміністративно-офісні будинки. Об'єкт з масовим перебуванням людей – будівля, яка має в своєму складі приміщення з масовим перебуванням людей, загальна кількість людей в якому перевищує 300 чоловік.

При пожежах в громадських будівлях можлива загибель людей, що пояснюється масовим перебуванням їх в таких будівлях, важкістю і незнанням планування приміщень, недостатньою організованістю евакуації людей. Останнім часом спостерігається, що будівлі з масовим перебуванням людей стають об'єктами терористичних атак — атака на «вежі-близнюки» у США, вибухи у кафе, коледжах, клубах, церквах. Нерідко вибухи супроводжуються пожежами.

Типові порушення вимог пожежної безпеки на об'єктах з масовим перебуванням людей:

- відсутність вогнезахисного оброблення будівельних конструкцій та елементів;
- відсутність або несправність систем автоматичного протипожежного захисту;
- невідповідність евакуаційних шляхів та виходів вимогам пожежної безпеки;
- відсутність необхідної забезпеченості первинними засобами пожежогасіння;
- недостатня увага до навчання персоналу діям у разі пожежі й проведення протипожежних тренувань.

Забезпечення умов безпеки відвідувачів (глядачів) у спорудах з масовим перебуванням людей досягається шляхом прогнозування виникнення НС на підставі застосування інноваційних механізмів в управлінні безпекою об'єктів з масовим перебуванням людей.

До основних пожежних ризиків об'єктів з масовим перебуванням людей відносять: наявність великої кількості людей; виникнення паніки; наявність людей з нестабільним станом здоров'я та непередбачуваною поведінкою; поширення пожежі на значні площі, задимлення великих об'ємів приміщень; наявність матеріалів, у разі

горіння яких виділяються небезпечні хімічні речовини; вибухи та спалахи; складність планування рятувальних робіт.

Умови при пожежі для людей стають непридатними, коли люди, що перебувають в небезпечній зоні, вже не можуть вжити жодних ефективних заходів з метою порятунку. На перебування у зоні пожежі впливає промениста або конвекційна теплота, вплив подразнюючих речовин на дихальні шляхи та слизові оболонки, вдихання задушливих отруйних газів, відсутність видимості у результаті задимлення. Термічний вплив може призвести до загрози для життя через виникнення гіпертермії (перегрівання організму), отримання людьми опіків шкіри та опіків дихальних шляхів.

Фактори, які перешкоджають порятунку та призводять до летального результату, залежать від дози задушливих горючих газів, перш за все таких, як окис вуглецю (CO) та ціаністий водень (HCN). Обидві ці речовини розносяться кровоносною системою по всьому організму та викликають депресію нервової системи внаслідок гіпоксії. Подразнення органів відчуття, верхніх дихальних шляхів від шкідливих впливів речовин залежать від концентрації діючої речовини у повітрі. Летальність від легеневих подразнень часто викликається набряком легенів або облітеруючим бронхіолітом.

У міру накопичення диму у приміщенні людям, які перебувають у ньому, стає важче знайти вихід. Це призводить до значного збільшення часу, необхідного для евакуації. Більш того, за певної інтенсивності задимлення люди не можуть визначити межі навіть знайомого приміщення і втрачають уявлення про своє місцезнаходження відносно дверей, стін, вікон тощо. Оскільки люди, які знаходяться у небезпечній зоні, піддаються термічному впливу та впливу речовин, що виділяються при горінні, їх поведінка при порятунку, швидкість руху і вибір маршруту евакуації також піддається несприятливому впливу, що знижує ефективність їх дій та уповільнює евакуацію.

Загроза життю та здоров'ю людей, які перебувають у будівлях, приміщеннях об'єктів з масовим перебуванням людей, може виникнути у разі досягнення в зоні перебування людей критичних значень небезпечних факторів пожежі, для чого потрібен певний час для її розвитку.

Для забезпечення надійного протипожежного захисту необхідно пильно контролювати:

- дотримання вимог пожежної безпеки під час проведення вогневих та будівельно-монтажних робіт;
- забезпечення об'єкта первинними засобами пожежогасіння та системами протипожежного захисту.
- здійснення безпечної експлуатації електротехнічного та інженерного обладнання, засобів зв'язку.

З високим рівнем розвитку та експлуатації об'єктів з масовим перебуванням людей в усьому світі стрімко збільшився рівень пожежного ризику. Об'єкти з масовим перебуванням людей повинні строго відповідати усім вимогам протипожежної безпеки, висунутим до громадських приміщень. Уникнути загрози життю та здоров'ю людей можна завдяки швидкому оповіщенню про пожежу та створенню умов для своєчасної евакуації з небезпечної зони до безпечного місця, а також шляхом гальмування розвитку й розповсюдження пожежі, обмеження та ліквідації її небезпечних факторів.

Список використаної літератури

1. Ткачук К. Н. Основи охорони праці: Підручник/ К.Н. Ткачук, М.О. Халімовський, В.В. Зацарний – К.: Основа, 2006. –444 с.
2. Денисенко Ф. Охорона праці/ Ф. Денисенко. – М.: Высшая школа, 1995. – 320 с.
3. Атаманчук П.С. Безпека життєдіяльності та охорона праці (практичний курс): навчальний посібник / П.С. Атаманчук, В.В. Мендерецький, О.П. Панчук, О.Г. Чорна. – Київ: Центр учбової літератури, 2011. – 276 с.